

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 354/05-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. decembra 2005 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. D. U., bytom B., zastúpeného advokátom JUDr. I. P., B., ktorou namietal porušenie svojho „základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 48 a čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky“ a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I „v konaní vedenom pod spis. zn. 9 C 24/00-188 z 11. novembra 2004“ a postupom Krajského súdu v Bratislave „v konaní vedenom pod spis. zn. 2 Co 84/05-296 zo 14. septembra 2005“, a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosť Ing. D. U. v časti, ktorou namietal porušenie svojho základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 48 a čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I „v konaní vedenom pod spis. zn. 9 C 24/00-188 z 11. novembra 2004“, o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

2. Sťažnosť Ing. D. U. vo zvyšnej časti o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. novembra 2005 doručená sťažnosť Ing. D. U., bytom B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. I. P., B., ktorou namietal porušenie svojho „základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 48 a čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky“ (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) „v konaní vedenom pod spis. zn. 9 C 24/00-188 z 11. novembra 2004“ a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) „v konaní vedenom pod spis. zn. 2 Co 84/05-296 zo 14. septembra 2005“.

Sťažovateľ uviedol, že jeho rodina vlastní nehnuteľnosť v B. takmer 100 rokov, pričom uviedol, že v tomto dome sa aj narodil a žil až do roku 1993. Podľa vyjadrenia sťažovateľa jeho matka po vrátení predmetnej nehnuteľnosti v rámci reštitúcie, ako aj po odkúpení domu pokračovala v stavebných a rekonštrukčných prácach za účelom záchrany národnej kultúrnej pamiatky a zároveň hľadala finančnú pomoc u iných podnikateľov. Sťažovateľ sa však v tejto súvislosti domnieva, že jeho matka sa stala objektom „nekalých záujmov“ osôb, ktoré sa snažili získať lukratívne nehnuteľnosti a ktorými boli podľa jeho vyjadrenia konateľ spoločnosti Z., s. r. o., Ing. K. a konateľ viacerých spoločností – rakúsky občan dipl. Ing. B. Sťažovateľ uviedol, že s oboma spoločnosťami vedie už 12 rokov súdne spory, ktoré sú podľa jeho vyjadrenia poznamenané nezaujmom všeobecných súdov zaoberať sa ochranou vlastníctva oprávnených osôb k týmto nehnuteľnostiam.

Sťažovateľ ďalej uviedol, že „*Causa U. c/a B. spol. s r. o.*“, predmetom ktorej bolo vypratanie nehnuteľností v B., sa na súdoch skončila 14. septembra 2005, ale protiprávny stav spočívajúci v porušovaní jeho základných práv a slobôd sa nezmenil a aj naďalej trvá. Sťažovateľ tvrdí, že aj keď je vlastníkom oboch nehnuteľností, nedisponuje s nimi a nemá do nich prístup. Zároveň dodal, že užívatelia týchto nehnuteľností, o ktorých sa vyjadril, že ani nevie, o koho ide, neplatia nájomné. Sťažovateľ uviedol, že 27. júna 1994 v mene svojej matky uzatvoril s dipl. Ing. B. ako nájomcom po viac ako osemhodinovom nátlaku nájomnú zmluvu. Keďže podľa vyjadrenia sťažovateľa nájomca neplatil jeho matke ako prenajímateľovi nehnuteľnosti žiadne nájomné, nájomnú zmluvu mu 8. októbra 1995 vypovedala. Sťažovateľ poznamenal, že nájomca po vypovedaní zmluvy predmetné nehnuteľnosti prenajímateľovi nevydal a ani ďalej neplatil žiadne nájomné. Tento stav podľa vyjadrenia sťažovateľa trval aj v čase vyhlásenia oboch rozsudkov vo veci samej. Sťažovateľ namieta, že súdy svojou nečinnosťou, ako aj nespravodlivým súdnym rozhodnutím potvrdili existujúci stav, a zároveň vyjadril názor, že mu ani nie je zrejmé, o čom to vlastne súdy rozhodli. Podľa vyjadrenia sťažovateľa je jasný len výsledok súdneho konania, teda že obe nehnuteľnosti sú „*v bezplatnej držbe asi p. B.*“.

V postupe a rozhodnutiach okresného súdu a krajského súdu vidí sťažovateľ porušenie svojho základného práva vlastniť majetok. Sťažovateľ uvádza, že aj napriek tomu, že ani všeobecné súdy nespochybnili jeho vlastnícke právo k spomínaným nehnuteľnostiam, vlastnícke právo nemôže uplatniť v plnom rozsahu, pretože nehnuteľnosti nemôže užívať. Podľa názoru sťažovateľa je nájomná zmluva z 27. júna 1994 neplatná, ale v spore o vypratanie nehnuteľností prenajatých práve na základe tejto nájomnej zmluvy okresný súd konštatoval, že sťažovateľ neunesol dôkazné bremeno, a preto návrh zamietol. Podľa názoru sťažovateľa je rozsudok okresného súdu založený na „*vágnom nepreskúmateľnom výroku o neunesení (bližšie neidentifikovaného) bremena*“.

Sťažovateľ uviedol, že vo všetkých svojich podaniach namieta porušenie svojho základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 dohovoru, ale podľa neho sa ani jeden zo súdov týmto nezaoberal. Sťažovateľ sa domnieva, že jeho spor sa týkal nielen samotnej existencie práva, ale aj iných s vecou súvisiacich skutkových a právnych otázok,

a preto sa nestotožnil s tvrdením súdov, že v danom spore nešlo o finančné otázky. Zároveň vyslovil názor, že „právo, o ktoré je spor (bez ohľadu, či ide o právo alebo záväzok) musí byť súdom dôkazne preskúmané a o ňom ex nunc rozhodnuté“. Sťažovateľ namietal aj nestrannosť sudcu v prejednávanej veci, pričom uviedol, že zákonná sudkyňa bola v čase súdneho sporu v priateľskom vzťahu s právnu zástupkyňou dipl. Ing. B. Sťažovateľ namietal aj porušenie princípu rovnosti zbraní, pretože podľa jeho vyjadrenia sa celý súdny spor viedol v „*totálnej neúčasti (nepredvolania súdom) protistrany*“ a podľa neho súd nekriticky akceptoval absurdné vyjadrenia protistrany realizované prostredníctvom právneho zástupcu. Namietal aj porušenie zákonnosti, pretože podľa neho bola v rámci súdneho konania okrem iného bagatelizovaná aj právna úprava nájomných vzťahov. Napokon sťažovateľ namietal aj skutočnosť, že rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu sú arbitrárne a nedostatočne odôvodnené. V závere uviedol, že obidva napadnuté rozsudky vôbec nedeklarujú, aký bol právny stav pred skončením súdneho sporu a aký je právny stav v súčasnosti.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vydal následovný nález:

„1. *Okresný súd Bratislava I v konaní vedenom pod spis. zn. 9 C 24/00-188 zo dňa 11. novembra 2004 a Krajský súd Bratislava ako súd odvolací v konaní spis. zn. 2 Co 84/05-296 zo dňa 14. septembra 2005 porušili základné právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 48 a 46 Ústavy Slovenskej republiky a súčasne v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako aj právo na pokojné užívanie svojho majetku podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky a tiež čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.*

2. *Podľa § 56 ods. 2 Zák. č. 38/1993 Zb. zákonov o konaní pred Ústavným súdom zrušuje v celom rozsahu rozsudok Okresného súdu Bratislava I spis. zn. 9 C 24/00-188 zo dňa 11. novembra 2004 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave spis. zn. 2 Co 84/05-296 zo dňa 14. septembra 2005.*

3. *Podľa § 56 ods. 3 písm. b) Zák. č. 38/1993 Zb. zákonov o konaní pred Ústavným súdom vráti vec na ďalšie konanie Okresnému súdu Bratislava I.*

4. Podľa § 56 ods. 4 cit. zákona priznáva Ing. D. U. primerané finančné zadosťučinenie vo výške 100 000 Sk (slovom jednototísíc korún slovenských), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný mu vyplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. Ing. D. U. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 50 000 Sk (slovom päťdesiat tisíc korún slovenských), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu – advokáta JUDr. I. P. do 1 mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pričom skúmal, či spĺňa zákonom predpísané náležitosti podľa § 20 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde a či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 citovaného zákona. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti vychádzal z toho, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov ustanovených v zákone.

Podľa ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť

aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

1. Pri prejednaní časti sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie „základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 48 a čl. 46 ústavy“ a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu postupom okresného súdu „v konaní vedenom pod spis. zn. 9 C 24/00-188 z 11. novembra 2004“, ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Toto vyššie citované ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, a to tým spôsobom, že ochrany základného práva a slobody sa na ústavnom súde možno domáhať v prípade, ak mu túto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné súdy.

Ústavný súd zistil, že proti rozsudku okresného súdu č. k. 9 C 24/00-188 z 11. novembra 2004 podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 2 Co 84/05-296 zo 14. septembra 2005 tak, že návrh sťažovateľa zamietol. Podaným odvolaním sa sťažovateľ domáhal, aby krajský súd rozsudok súdu prvého stupňa v prípade, že ho nezmení, zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Odvolací súd však rozsudkom zo 14. septembra 2005 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa. Z uvedeného vyplýva, že námietka porušenia základných práv a slobôd sťažovateľa v podobe podaného odvolania smerujúca voči rozsudku okresného súdu bola predmetom rozhodovania krajského súdu. V rámci tejto procedúry krajský súd ako súd odvolací rozhodnutie súdu prvého stupňa preskúmal a svoj právny názor vyjadril v rozsudku č. k. 2 Co 84/05-296 zo 14. septembra 2005.

Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy nebol príslušný na preskúmanie rozsudku okresného súdu preto, lebo preskúmanie tohto rozhodnutia na základe podaného odvolania patrilo do právomoci krajského súdu. V súvislosti s namietaným porušením označených základných práv je z ústavného hľadiska pre ústavný súd podstatné a určujúce len preskúmanie rozsudku krajského súdu (obdobne napr. III. ÚS 135/04, IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05).

Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

2. Vo zvyšnej časti sťažnosti sťažovateľ namietal porušenie základného práva podľa čl. 48 ústavy postupom okresného súdu „*v konaní vedenom pod spis. zn. 9 C 24/00-188 z 11. novembra 2004*“, ako aj základné právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 48 a čl. 46 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a základné právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy a podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom krajského súdu „*v konaní vedenom pod spis. zn. 2 Co 84/05-296 zo 14. septembra 2005*“.

Sťažovateľ namietal porušenie označených základných práv a slobôd postupom okresného súdu a krajského súdu v označených konaniach, pričom v petite sťažnosti špecifikoval konkrétne rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu, ktorými malo dôjsť k porušeniu označených základných práv a slobôd. Keďže ústavný súd je v danom prípade v zmysle ustanovenia § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania, namietaným porušením označených základných práv a slobôd sa zaoberal z hľadiska ich možného porušenia rozsudkom okresného súdu č. k. 9 C 24/00-188 z 11. novembra 2004 a rozsudkom krajského súdu č. k. 2 Co 84/05-296 zo 14. septembra 2005.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby

sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická osoba alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva (...).

Ústavný súd konštatuje, že aj keď sťažovateľ v petite sťažnosti nešpecifikoval, že ústavnému súdu navrhuje, aby rozhodol o porušení základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zakotveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj v čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom okresného súdu č. k. 9 C 24/00-188 z 11. novembra 2004 a rozsudkom krajského súdu č. k. 2 Co 84/05-296 zo 14. septembra 2005, z obsahu sťažnosti však namietané porušenie práva vyplýva.

Podľa názoru ústavného súdu k porušeniu sťažovateľovho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru by mohlo dôjsť v dôsledku nečinnosti okresného súdu a krajského súdu, avšak iba samotnými rozsudkami

toto právo sťažovateľa porušené byť nemohlo (obdobne napr. III. ÚS 258/05). Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Pokiaľ by aj ústavný súd, odhliadnuc od vyššie uvedeného, zbral do úvahy celkové konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 9 C 24/00 a konanie vedené na krajskom súde pod sp. zn. 2 Co 84/05 bez toho, aby skúmal len namietané rozsudky, sťažnosť by aj v danom prípade odmietol ako zjavne neopodstatnenú. Ústavný súd sa v tejto súvislosti opiera o zistenie, že konanie na okresnom súde v spojení s konaním na krajskom súde bolo právoplatne ukončené 19. októbra 2005. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, IV. ÚS 37/02) sa ochrana základnému právu vrátane základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade všeobecným súdom) ešte trvalo. Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Vychádza pritom z toho, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci. K odstráneniu právnej neistoty dochádza až právoplatným rozhodnutím vo veci.

Ústavný súd zistil, že sťažnosť, ktorou sťažovateľ namietal porušenie označeného základného práva, bola ústavnému súdu doručená 14. novembra 2005 a konanie vedené na okresnom súde v spojení s konaním vedeným na krajskom súde, ktorým podľa vyjadrenia sťažovateľa malo dôjsť k porušeniu tohto základného práva, bolo právoplatne ukončené 19. októbra 2005. Meritórne konanie o námietke porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je účelné a v zásade prípustné v prípade, že takýmto konaním by ústavný súd bol spôsobilý odstrániť stav právnej neistoty vyvolaný zbytočnými prietahmi. V prípade, že sťažovateľovi už bolo doručené právoplatné rozhodnutie daného štátneho orgánu, takáto možnosť zo zrejmých dôvodov neexistuje (napr. I. ÚS 235/03).

Sťažovateľ v časti sťažnosti namietal aj porušenie základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 2 Co 84/05-296 zo 14. septembra 2005. Namietaným rozsudkom krajský súd ako súd odvolací rozhodol o odvolaní sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu č. k. 9 C 24/00-188 z 11. novembra 2004 tak, že jeho návrh zamietol.

Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu zo 14. septembra 2005 ústavný súd zistil, že sťažovateľ sa na okresnom súde v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 24/00 domáhal voči odporcom vypratania nehnuteľností v B. V prvom rade sťažovateľ žaloval odporcu B., spol. s r. o., so sídlom B. (ďalej len „odporca v 1. rade“) a v druhom rade žaloval odporcu M., spol. s r. o., so sídlom B. (ďalej len „odporca v 2. rade“).

Krajský súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia vysporiadal s prvostupňovým rozhodnutím, pričom uviedol, ako súd prvého stupňa odôvodnil svoje rozhodnutie, ktorým návrh sťažovateľa zamietol. Okresný súd vychádzal zo zistenia, že sťažovateľ je výlučným vlastníkom spomínaných nehnuteľností a že na základe plnej moci zo 7. júna 1994 udelenej mu matkou uzatvoril 27. júna 1994 s odporcom v 1. rade nájomnú zmluvu, predmetom ktorej bol prenájom nehnuteľností s tým, že odporca v 1. rade ako nájomca mohol vykonávať na týchto nehnuteľnostiach rekonštrukčné práce, prístavbou a nadstavbou mal právo dosiahnuť zvýšenie hodnoty nehnuteľností a po ukončení rekonštrukcie bol oprávnený nehnuteľnosti využívať ako viacúčelovú budovu. Okresný súd ďalej uviedol, že listom zo 7. októbra 1994 vlastníčka nehnuteľností (matka sťažovateľa) prostredníctvom svojho právneho zástupcu nájomnú zmluvu vypovedala, a to „z dôvodu nesplnenia podmienok uvedených v čl. 3, čl. 7 a z dôvodu že pre neudelenie zákazu Miestneho úradu B. a súhlasu mesta B., nedošlo k jej platnosti a účinnosti“. Krajský súd poukázal na to, že okresný súd sa ako predbežnou otázkou zaoberal platnosťou nájomnej zmluvy z 27. júna 1994, ako aj platnosťou výpovede z tejto nájomnej zmluvy zo 7. októbra 1994.

Krajský súd konštatoval, že okresný súd návrh sťažovateľa zamietol z dôvodu, že sťažovateľ neunesol dôkazné bremeno o absolútnej neplatnosti nájomnej zmluvy. Okresný súd sa nestotožnil so sťažovateľovým tvrdením, že predmetnú nájomnú zmluvu

podpísal mimo rozsahu splnomocnenia, pretože súd bol toho názoru, že sťažovateľ uzatvoril nájomnú zmluvu v intenciách plnej moci udelenej mu matkou, ktorá ho splnomocnila na všetky právne úkony spojené s predajom, prenájmom nehnuteľností, ich rekonštrukciou a podobne. Okresný súd sa nestotožnil ani s tvrdením o procesných a vecných vadách nájomnej zmluvy, o jej neurčitosti a nezrozumiteľnosti a okrem iného ani s tým, že dohoda o postúpení práv z 15. decembra 1994 je nulitným aktom. Krajský súd uviedol, že okresný súd vychádzal zo zistenia, že výpoveď z nájomnej zmluvy zo 7. októbra 1994 je neplatná, pričom toto svoje tvrdenie oprel o konkrétne ustanovenia nájomnej zmluvy, z ktorých jednoznačne vyplýva, kedy možno nájomnú zmluvu vypovedať, ako aj to, že počas rekonštrukcie, najdlhšie po dobu jedného roka, nájomca neplatí nájomné. Okresný súd konštatoval: *„Výpoveď z nájmu nebolo možné dať z dôvodu porušenia iných povinností ako bolo dohodnuté v zmluve. Keďže teda v uvedenom smere neunesol navrhovateľ dôkazné bremeno, jeho návrh ako nedôvodný zamietol. Odporca v 1. rade nie je ani pasívne legitimovaný účastníkom konania z dôvodu prevedenia všetkých práv a povinností vyplývajúcich z nájomnej zmluvy na odporcu v 2. rade.“*

Krajský súd do odôvodnenia svojho rozhodnutia pojal aj skutočnosť, že sťažovateľ podal voči rozhodnutiu okresného súdu odvolanie, pretože bol toho názoru, že okresný súd bližšie nešpecifikoval, v čom teda neunesol dôkazné bremeno. Sťažovateľ vytkol prvostupňovému rozhodnutiu aj to, že sa nevysporiadal so skutočnosťou, že odporcovia mu neuhradili nájomné za užívanie nehnuteľností, čím sa podľa jeho názoru obohatili na jeho úkor minimálne o 80 000 000 Sk. Na základe toho sťažovateľ navrhol, aby krajský súd zmenil prvostupňové rozhodnutie, prípadne aby ho zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Podaním z 18. augusta 2005 sťažovateľ bližšie poukázal na dôvody neplatnosti nájomnej zmluvy z 27. júna 1994, ako aj zmluvy o postúpení práv z 15. decembra 1994.

Z rozsudku krajského súdu vyplýva, že k odvolaniu sťažovateľa sa vyjadrili aj odporcovia, ktorí navrhli prvostupňové rozhodnutie ako vecne správne potvrdiť, pričom podľa nich okresný súd správne vyhodnotil dôkazy predložené sťažovateľom.

Na základe uvedených skutočností dospel krajský súd k záveru, že odvolanie sťažovateľa nie je dôvodné. V tejto súvislosti odvolací súd konštatoval, že predmetom konania je vypratanie špecifikovaných nehnuteľností, nie finančné nároky z nich plynúce. Krajský súd konštatoval, že sťažovateľ je výlučným vlastníkom nehnuteľností, ktoré nadobudol ako dedič po poručiťke. V tejto súvislosti uviedol, že „*jeho vlastníctvo je nesporné a v priebehu konania nebolo nijako spochybnené*“. Vo vzťahu k nájomnej zmluve z 27. júna 1994, ako aj k výpovedi z nájomnej zmluvy zo 7. októbra 1994 odvolací súd uviedol, že súd prvého stupňa správne riešil ako predbežnú otázku platnosť týchto právnych úkonov. Krajský súd sa stotožnil s názorom okresného súdu, že nájomná zmluva je platným právnym úkonom a naopak výpoveď z nájomnej zmluvy je neplatným právnym úkonom.

Krajský súd podrobne rozobral spornú nájomnú zmluvu z 27. júna 1994 a dospel k záveru, že predmetnú zmluvu uzatvoril sťažovateľ v mene svojej matky ako vlastníčky nehnuteľností, a to na základe ňou udelenej generálnej plnej moci. Krajský súd konštatoval, že v nájomnej zmluve bolo dohodnuté, že počas rekonštrukcie, najdlhšie po dobu jedného roka, sa nájom neplatí. Krajský súd bol toho názoru, že keďže čl. V nájomnej zmluvy upravoval prevod práv a povinností, nemožno zmluvu o prevedení práv z 15. decembra 1994 uzatvorenú medzi odporcami v 1. rade a 2. rade považovať za nulitný právny úkon. Z uvedeného krajský súd vyvodil záver, že okresný súd rozhodol správne o nedostatku pasívnej legitímácie odporcu v 2. rade. Keďže nájomnú zmluvu bolo možné vypovedať iba z dôvodu, ak je nájomca v omeškaní s platením nájomného za dva po sebe nasledujúce mesiace, nebolo možné ju vypovedať z iného ako z tohto dôvodu, a preto je výpoveď zo 7. októbra 1994 neplatným právnym úkonom. Krajský súd dospel k záveru, že keďže nájomná zmluva nie je neplatným právnym úkonom v zmysle § 36 a nasl. Občianskeho zákonníka na rozdiel od výpovede z nájmu, rozsudok súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 219 Občianskeho súdneho poriadku ako vecne správny potvrdil. Krajský súd zároveň rozhodol o trovách odvolacieho konania.

Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia

právny úkon, ktorého predmetom je plnenie nemožné, je neplatný. Podľa odseku 3 citovaného ustanovenia právny úkon nie je neplatný pre chyby v písaní a počítaní, ak je jeho význam nepochybný.

Podľa § 38 ods. 1 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, pokiaľ ten, kto ho urobil, nemá spôsobilosť na právne úkony. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia takisto je neplatný právny úkon osoby konajúcej v duševnej poruche, ktorá ju robí na tento právny úkon neschopnou.

Podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Aplikáciou daných zákonných ustanovení dospel krajský súd k záveru, že nájomná zmluva nie je neplatná, pretože sťažovateľ neunesol dôkazné bremeno, ktoré by svedčilo o opaku. Krajský súd vychádzal z toho, že sťažovateľ uzatvoril nájomnú zmluvu v mene svojej matky na základe ňou udelenej plnej moci, ktorá ho oprávňovala aj na tento úkon. Podmienky vypovedania nájomnej zmluvy boli striktne dohodnuté a predmetnú nájomnú zmluvu bolo možné vypovedať len na základe dôvodu uvedeného v zmluve. Krajský súd však dôvod vypovedania nájomnej zmluvy vyhodnotil ako dôvod, ktorý nie je v súlade so samotnou nájomnou zmluvou, a preto sa stotožnil s právnym názorom okresného súdu, že výpoveď je neplatná.

Sťažovateľ namietal aj nestrannosť zákonnej sudkyne, avšak nepreukázal, že túto námietku uplatnil už v konaní pred všeobecnými súdmi, a tak účinne bránil svoje práva.

Ústavný súd nemohol o tejto námietke konať, pretože mu v tom bráni ustanovenie § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd je toho názoru, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli

k rozhodnutiu. Skutkové a právne závery všeobecného súdu by mohli byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery všeobecného súdu boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (obdobne napr. I. ÚS 13/00, III. ÚS 151/05).

Z rozsudku krajského súdu č. k. 2 Co 84/05-296 zo 14. septembra 2005 teda nevyplýva jednostrannosť, ktorá by zakladala svojvôľu alebo takú aplikáciu príslušných zákonných ustanovení, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Ústavný súd sa vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti nedomnieva, že by skutkové alebo právne závery krajského súdu bolo možné kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak nezlučiteľné s označenými článkami ústavy a dohovoru (obdobne napr. III. ÚS 77/05).

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu (v posudzovanom prípade ide o krajský súd rozhodujúci o odvolaní voči rozsudku okresného súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03).

Ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi označeným základným právom a namietaným rozsudkom krajského súdu, pretože krajský súd nepoprel vlastnícke právo sťažovateľa. Krajský súd rozhodoval o odvolaní voči rozsudku okresného súdu, ktorým okresný súd zamietol sťažovateľov návrh na vypratanie nehnuteľností. Keďže odvolací súd dospel k záveru, že neexistuje právny dôvod (vzhľadom na platnosť nájomnej zmluvy a neplatnosť výpovede z nej), na základe ktorého by bolo možné uznať požiadavku sťažovateľa, nemohol tým ani porušiť základné právo sťažovateľa vlastníť majetok.

Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, ako je uvedené vo výroku toho rozhodnutia.

K uzneseniu sa pripája odlišné stanovisko sudcu Juraja Babjaka.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. decembra 2005